



Warszawa, dnia 21-03-2022 r.

## Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WKO.050.16.2022.RB  
1961893.7151871.5741314

**Pani**  
**Elżbieta Witek**  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

*Szanowna Pani Marszałek,*

w odpowiedzi na interpelację Pani Poseł Joanny Jaśkowiak w sprawie bardzo trudnej sytuacji ekonomicznej, w jakiej znalazły się przedsiębiorstwa świadczące usługi związane z pozyskiwaniem drewna i zagospodarowaniem lasu na rzecz jednostek Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – K9INT31177, przedstawiam poniższe informacje.

Podstawę prawną działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (dalej Lasy Państwowe) stanowią m.in. ustawa z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1275, z późn. zm.), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. *w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe* (Dz. U. poz. 692), ustawa z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.), inne rozporządzenia wydane z mocy ustawy *o lasach* przez ministra właściwego ds. środowiska.

Lasy Państwowe są jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej i reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia. Prowadzą działalność w oparciu o zasadę samofinansowania. Zadania z zakresu gospodarki leśnej wykonywane bezpośrednio w lasach są w zdecydowanej większości zlecane podmiotom zewnętrznym – zakładom usług leśnych. W skali Lasów Państwowych funkcjonuje 429 nadleśnictw, które każdego roku prowadzą łącznie kilka tysięcy postępowań przetargowych na wykonawstwo usług leśnych.

Należy wskazać, że wycena usług nie jest powiązana z wynikiem finansowym Lasów Państwowych. Co roku poszczególne nadleśnictwa indywidualnie kontraktują usługi leśne w zależności od potrzeb wynikających m.in. z aktualnych zadań sformułowanych w planach urzędzenia lasu. Rynek usług leśnych opiera się na jednolitym, stabilnym systemie zamówień przyjętym przez Lasy Państwowe. Zlecenia odbywają się wyłącznie w granicach obowiązującego prawa – prawa zamówień publicznych, w tym w drodze przetargów publicznych ogłaszanych przez nadleśnictwa. O ostatecznych cenach usług leśnych decydują procesy rynkowe.

Lasy Państwowe rokrocznie rezerwują w prowizorium planu finansowo-gospodarczego znaczące i coraz większe środki finansowe z przeznaczeniem na usługi leśne. Kwota zaplanowana na pokrycie kosztów tych prac jest w 2022 roku wyższa o 150 mln zł niż wydatkowana w roku 2021. W uzasadnionych przypadkach nadleśnictwa mają możliwość wyboru ofert przekraczających wartość, jaką zamierzały przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Już teraz wiadomo (stan na marzec br.), że w stosunku do prowizorium planu będzie możliwe przekroczenie planów o dodatkowe 150 mln zł. Jest to działanie adekwatne do zmieniających się warunków rynkowych. Tym samym, kwota przeznaczona na wykonanie usług związanych z pozyskaniem drewna i zagospodarowaniem lasu będzie o ponad 300 mln zł wyższa niż w roku ubiegłym.

Podstawą wszelkich działań gospodarczych winna być wycena ekonomiczna oparta na kalkulacji kosztów. Po stronie zamawiającego usługę, kalkulacja jest konieczna do określenia niezbędnego kosztu realizacji zamawianej usługi. Na tej podstawie może on ocenić, czy dane zamówienie jest możliwe do realizacji za określoną (posiadaną) kwotę w danych uwarunkowaniach ekonomicznych i technicznych. Z drugiej strony, może też oszacować, czy zaoferowana wartość usługi nie jest nadmiernie wygórowana. Wycena taka jest tym trudniejsza, im więcej zmiennych czynników ma wpływ na wielkość kosztów. Nośnikami kosztów mogą być różne czynniki. W Lasach Państwowych przyjęto, że dla prac leśnych najdokładniejszym nośnikiem kosztów jest godzina pracy, przy założeniu, że jedna normogodzina jest równa godzinie rzeczywistej. Normy czasu pracy, opracowywane i weryfikowane w latach poprzednich, przyjęto do obligatoryjnego stosowania w procesach planowania na mocy zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie katalogów norm czasu prac leśnych. Katalogi stanowią podstawę do zaplanowania kosztów prac leśnych w prowizorium planu (przy czym dla czynności nieobjętych katalogami pracochłonności należy stosować ceny ustalone dla jednostek naturalnych), co przekłada się na szacowaną wartość zamówienia. Koszt jednej godziny pracy kształtuje się odmiennie w zależności od metody pozyskania (pozyskanie ręczne pilarką, maszynowe i przy pomocy zestawu zrywkowego). Na etapie prac planistycznych, przed przyjęciem do zastosowania jednolitych stawek, zostało to poddane gruntownej analizie z uwzględnieniem wszystkich głównych czynników mogących mieć znaczenie kosztotwórcze

dla każdej z technik pozyskania odrębnie, tj. z odniesieniem przede wszystkim do wynagrodzenia i kosztów pracy dla pozyskania ręcznego oraz kosztów eksploatacji maszyn w przypadku pozyskania maszynowego.

Niezależnie od kalkulacji kosztu wykonania określonych prac leśnych dokonywanej po stronie zamawiających (opartych o katalog i stawkę godzinową), wykonawcy nie są związani tymi szacunkami. Składając ofertę w postępowaniu o zamówienie publiczne, winni kierować się własną wyceną kosztu realizacji usługi. Dopiero wyniki postępowań przetargowych, zgodnie z ustawą – *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.) powtarzanych, jeśli zachodzi taka potrzeba, pokazują, jaka jest rynkowa wartość usługi po uwzględnieniu wszystkich czynników mogących mieć na nie wpływ w danym miejscu i czasie.

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, mając na uwadze interes Skarbu Państwa i utrzymanie zasady samodzielności finansowej Lasów Państwowych, na bieżąco monitoruje i analizuje przebieg postępowań przetargowych na usługi leśne prowadzonych i rozstrzyganych w jednostkach w ramach regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych. Dyskutowane są założenia, przyjmowane przez jednostki na etapie przygotowania do powtórnego ogłoszenia postępowań pod kątem zwiększenia konkurencyjności, odmiennego niż pierwotne sformułowania pakietów (części zamówienia), czy analizy postawionych warunków tak, aby zakontraktować, jak największą liczbę usług.

Środki finansowe przewidziane w prowizorium planu finansowo-gospodarczego na dany rok są podstawą wszczęcia postępowań przetargowych na usługi leśne, a ich wartość odpowiada szacunkowej wartości zamówienia. Rolą zamawiających jest bieżące monitorowanie sytuacji w ramach kolejnych postępowań przetargowych. Po dokonaniu niezbędnych analiz, zamawiający może w uzasadnionych przypadkach zaakceptować oferty przekraczające wartość, jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – po uprzednim uzyskaniu zgody dyrektora właściwej regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych. Zwiększona wartość zamówień znajduje odzwierciedlenie w kwotach ujmowanych następnie w planie zasadniczym. Wycena dokonywana przez zamawiających (wartość szacunkowa) nie może pozostawać w oderwaniu od posiadanych środków na realizację zamówień, ale nie jest wiążąca dla wykonawców, którzy samodzielnie kalkulują wartość składanych ofert. W wielu sytuacjach wartość środków pierwotnie przeznaczonych na realizację zamówień podlega korekcie (zwiększeniu), jeśli „odpowiedź rynkowa” ze strony wykonawców wskazuje na realną potrzebę takiej korekty, a dany zamawiający jest w stanie wyasygnować dodatkowe środki.

Wyniki bieżącego monitoringu poziomu kontraktacji wskazują na stale rosnący odsetek zawartych umów. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych prowadzi bieżący monitoring poziomu kontraktacji usług leśnych. Doświadczenia lat ubiegłych, nierzadko również trudnych pod względem warunków społeczno-ekonomicznych, w jakich były prowadzone przetargi (pandemia Covid-19), wskazują, że formułowanie wniosków przed zakończeniem kilkumiesięcznych procedur zamówieniowych jest działaniem przedwczesnym. Do chwili obecnej udało się zakontraktować ponad 90% masy przewidzianej do pozyskania w roku bieżącym.

Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych w trybie ciągłym informują o postępowaniach w zawieraniu kolejnych umów, a w przypadkach bardziej skomplikowanych wdrażają zalecenia, formułowane na poziomie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Pragnę zapewnić, że zabezpieczenie wystarczającego wolumenu surowca dla przemysłu drzewnego i sprawne wywiązywanie się z podjętych zobowiązań stanowi aktualnie jedno z priorytetowych działań w Lasach Państwowych.

Uprzejmie informuję, że Minister Klimatu i Środowiska zna przedmiotową problematykę oraz jest w stałym kontakcie w tym zakresie z Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych, który podejmuje szereg możliwych działań mających na celu wyjaśnienie tej tematyki i związanych z nią problemów, w porozumieniu z przedstawicielami przedsiębiorców leśnych. Spotkania i rozmowy odbywają się na wszystkich poziomach organizacyjnych. Lasy Państwowe analizują i oceniają propozycje i postulaty przedsiębiorców leśnych, pod kątem ich zasadności i efektywności dla gospodarki leśnej. W miarę możliwości prawnych udoskonalaniu podlega system kontraktowania usług, poczynając od opisu przedmiotu zamówienia, aż do przejrzystego systemu rozliczeń. Wierzę, że stały kontakt, wzajemne ustalenia i podjęte działania przyczynią się do wyjaśnienia wszelkich kwestii w tym zakresie, a niezwykle cenna i ważna praca zakładów usług leśnych świadczona w lasach zarządzanych przez Lasy Państwowe będzie w dalszym ciągu podstawą ich działalności.

*Z poważaniem*

*Z up. Ministra*

Edward Siarka  
Sekretarz Stanu  
Ministerstwo Klimatu i Środowiska  
/ – podpisany cyfrowo/

**Do wiadomości:**

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów